

BONAMENTUL:

an an . 300 Lei
jum. an . 150 Lei
trei luni . 75 Lei
mar . . . 25 Lei

ELEFON No. 750.

SOLIDARITATEA

ZIAR INDEPENDENT

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Str. Românului 1/a

Inserțiunile se primesc
la administrație și la
Agențiile de publicitate

Budapesta își întinde
tentaculele în Ardeal

În timp ce gazetele și revistele românești din Ardeal abia trăesc de pe-o zi pe alta, cade ca o bombă, între noi, știrea că societatea ungurească „Athaeneum” din Budapesta ar fi cumpărat deja ziarul Clujan „Keleti Ujság”, și ar fi pe cale să pună mâna pe toate gazetele și publicațiile ungurești din Ardeal. În acest scop societatea „Athaeneum” avea nevoie de un om destoinic și cu autoritate, și l-a aflat în persoana distinsului publicist budapesta Ignotus (fost Veigelsberg) care conducea pe vremuri revista „Nyugat” și colabora la ziarul „Nylag”, din capitala Ungariei.

Cu sosirea la Cluj a dlui Ignotus, ziarul „Keleti Ujság” și-a și schimbat repede atitudinea împăciuitoare ce o avea până acum, devenind din ce în ce mai cinic și mai agresiv.

Poruncile Budapestei au început să pătrundă și să fie ascultate în Ardeal. Spionii spirituali ai „Ungurilor cari se deșteaptă” mișună cu sutele de mii printre noi... Dar noi nu vedem nimic... Noi nu auzim nimic...

Ce opunem noi în Ardeal, acestei uriașe armate invizibile, care ne observă pas de pas, care ne notează zi de zi păcatele? Câteva gazete de partid, nici o revistă cu care să ne putem mândri și nici un sprijin al mișcării noastre culturale!

Ce face Statul? Ce fac băncile? Ce fac oamenii bogăți? Nimic sau aproape nimic.

Și totuși știm, că în trecut n'a fost așa. Românismul a avut destui oameni cari au jertfit averi întregi pentru cultura românească. La alte neamuri exemplele sunt fără număr. Fabrica Renner din Cluj susține câteva gazete și o splendidă revistă ungurească.

De ce nu s'ar găsi și la noi câțiva oameni de inimă, să-și pună banul de prisos în slujba intereselor noastre naționale?

În orașele dela frontiera spre Ungaria situația noastră e detestabilă. Orașe ca Aradul, ca Oradia-mare, nu sunt capabile să susțină câte-un ziar. E un lucru de neînțeles.

Statul nu vrea să se intereseze de așa ceva — și totuși ar trebui să se intereseze. Se pare că Budapesta se gândește mai mult la Ardeal decât Bucureștii — și până când capitala noastră petrece sau doar-me, societatea budapestană „Athaeneum” va scoate în orașele ardelene, gazete ungurești, pentru publicul unguresc și cel românesc, iar, departe peste granițele noastre, invizibili spioni ai „Ungurilor cari se deșteaptă”, cari vor ști mai bine decât noi ce se petrece la noi acasă, vor avea grijă să ne facă reclama cuvenită și să lovească mereu în creditul nostru moral în străinătate.

Deschiderea Parlamentului.

— Parlamentul e declarat — Constituantă. —
— Mesagiul regal. —

BUCUREȘTI. — Azi după amiază la orele 4 s'a deschis noua sesiune a Parlamentului, care a fost declarat constituantă. La 11 a avut loc un Te-Deum oficiat de mitropolitul primat Miron Cristea, la care au asistat parlamentarii. La amiază, M. S. Regele a citit în Cameră mesagiul. La orele 12 a sosit în fața Parlamentului trăsura regală înconjurată de escortă.

Mesagiul aminteste, în primul rând, despre încoronare, care a fost un important act între Dinastie și Popor și care a întărit și mai mult legăturile vechi; trece apoi la situația politică externă. România rămâne credincioasă lângă Aliatii săi. Dorința cea mai ferbinte a României e pacea și va sprijini toate năzuințele pentru menținerea păcii. Pentru a-și duce la îndeplinire această dorință România are nevoie de o armată puternică și intactă, care să fie în stare să asigure pacea. Trebuie deci să ne ocupăm cu lipsurile armatei noastre. Comisia pentru reforma Constituției a întocmit proiectul Constituției celei noi și acest proiect va fi adus înaintea Corpurilor Legiuitoare. După unirea înfăptuită acum 4 ani, Constituanta pătrunsă de spiritul democrației al vremii va vota noua Constituție care va servi de bază viitoare dezvoltării a țării.

După reforma Constituției se vor desbata mai multe proiecte de lege necesare la consolidarea țării, cari vor promova organizarea vieții de stat și unificarea. Prima preocupare a guvernului va fi: consolidarea financiară.

Mesagiul trece apoi la Budget, în care a fost trecută și îmbunătățirea lefurilor funcționarilor. Îmbunătățirea salariilor funcționarilor publici asigură bunul mers al administrației.

Consolidarea datoriilor externe e în curs, urmează să se facă consolidarea datoriilor interne și consolidarea creditului public. În privința aceasta guvernul va lua dispozițiile necesare pentru emisiunea a noui bancnote.

Guvernul va depune pe biroul Camerei proiecte de legi având de țintă modificarea necesară a sistemului financiar, proiecte relativ la impozitele directe, progresive și pe venituri. Pentru a exploata toate bogățiile naturale în interesul țării, e necesar ca toate bogățiile subsolului să revină Statului și în acest scop e nevoie de naționalizarea subsolului. La sfârșit Mesagiul se ocupă de reforma agrară și constată rezultatele obținute până acum (Rador).

BUCUREȘTI. — După deschiderea Parlamentului, azi după masă, la orele 3 a avut loc consfătuirea parlamentarilor guvernamentali. După aceasta s'a deschis apoi prima sesiune a Corpurilor legiuitoare, alegându-se birourile.

Miniștrii țărilor din Balcani la lordul Curzon.

LAUSANNE. — Ieri seara Lordul Curzon a primit pe reprezentanții Statelor din Balcani. Au fost oaspeții lordului Curzon dñii: Duca, ministrul de externe al României; d. Stambulinsky, primul ministru al Bulgariei; d. Diamandi, ministru plenipotentiar al României; Venizelos, reprezentând Grecia și Nincici ministrul de externe al Jugoslaviei. Aceasta invitare a lordului Curzon i-a pus pe gânduri pe reprezentanții Marilor Puteri (Rador).

Camera Italiană votează încredere guvernului.

ROMA. — Camera italiană a primit ordinea de zi cu 275 voturi contra 90, votând încredere guvernului. (Rador).

Sedințele Sf. Sinod.

BUCUREȘTI. — Membrii Sf. Sinod au ținut ieri dimineață sesiune sub președinția mitropolitului primat dr. Miron Cristea.

În sesiunea de ieri au fost prezenți toți prelații din vechiul Regat, Ardeal și arhiepiscopul Gurie al Chișinăului și Hotinului din partea Basarabiei. Au lipsit Mitropolitul Vladimир de Repta al Bucovinei și arhiepiscopul Ipolit Vorobchievici, care a cerut concedii de boală.

Din partea ministerului cultelor a luat parte d. V. G. Ispir, secretarul general.

Sinodul a luat în discuție raportul episcopului Vartolomei al Râmnicului, privitor la un chestionar prezentat de episcopul Papp al Aradului în sesiunea trecută. Acest chestionar privește reorganizarea parohiilor, ridicarea situației materiale și morale a preoților și la inspecțiile șefilor ierarhiei în eparhiile respective.

Pentru studiarea chestiunii s'a ales o comisie compusă din Mitropolitul Bălan al Ardealului și Episcopii Ivan al Clujului, Vartolomei al Râmnicului.

Arhiepiscopul Gurie al Basarabiei a cerut Sinodului să se ia măsuri împotriva cărților și revistelor umonistice și pornografice cari batjocoresc chipurile sfinților contribuind prin aceasta la micșorarea autorității bisericești.

În urmă s'au făcut diferite comunicări privitoare la diferite rapoarte ale Consistoriului supuse spre ratificarea Sinodului.

S'a dat apoi aprobare pentru diferite cărți didactice de religie, cărți bisericești și rituale.

Congresul Partidului Țărănist

IASI. — Ieri s'a deschis la Iasi congresul Partidului Țărănesc. Cuvântarea de deschidere a fost rostită de d. Ion Mihalache, care prezidează congresul. Au vorbit d. prof. P. Bujor din Iasi, apoi delegații, Adam (din Ardeal), P. Halipa (din Basarabia) și Bodnărescu (din Bucovina).

Trecându-se la ordinea zilei, d. Mihalache a expus programul partidului deschizându-se o discuție mai lungă. În cuvântarea sa d. Mihalache a accentuat că, în ce privește proiectele de lege de importanță acelor ce se discută acum în Parlament, Partidul Țărănist, cere plebiscit. Declară că partidul dorește să creeze un nou echilibru social și de aceea pretinde să-și spună cuvântul în afacerile Statului. Vorbeste în urmă despre tratativele duse cu Partidul Național. Răspunzând acuzațiilor aduse Partidului Țărănist declară că Partidul Țărănist stă pe baze monarhiste, dar pretinde, ca, în luptele politice Coroana să nu se amestece, căci prin acest amestec scade prestigiul Suveranului.

În a doua zi a congresului s'a discutat chestiunea agrară, în baza expunerilor făcute de d. Mihalache. D. Madgearu a expus programul economic al Partidului. Se ia în discuție apoi programul financiar. (Rador).

Prețul unui exemplar 1 Leu 50 bani.

Eu plec.

Eu plec...

Aici e adăpostul cald — pe drumul meu: fur-
[tuna...]

Cu pasul șovăielnic, sec,

Eu plec...

Și-orice plecare-a mea-i un mut adio, pentru tot-
[deana...]

Ceva neînțeles mă mână, fără pace, înainte —
(Viață tu,

Mi-oi mai aduce eu vr'odat' de elipa asta-
[aminte?!])

O elipă încă... și-apoi plec...

Pământul pareă pașii în loc mi-i ține —

E-așa de dulce și de cald la ține...

Parcă'm trăit o vecinicie amândoi...

Pe drumul meu de aur și noroi,

Eu plec...

Eu sunt din rândul-blestemat al celor ce trec

Spre a nu mai face drumul înapoi...

Pe-albumul unei fete.

Se împraștie sălbatică tinerețea mea — și-a ta.

Ca florile de măr în vijelia grea —

Și s'o adune de pe căile-mi și căile-ți pustii.

Nu-i pe pământ putere.

Mână femeecată...

O, nu-i

Și nu va fi,

Nic'odată, nic'odată, nic'odată...

A. COTRUȘ.

Priveliști Arădane.

Deși nu este de sezon a vorbi despre ce ar fi
de făcut în primăvară pentru Aradul nostru,
credem că e mai bine a spune mai din vreme ce
vrem decât niciodată.

Iată despre ce este vorba: Aradul, dupăcum
am spus și altădată, este așezat atât de forțat în
cât înfrumusețarea lui s'ar face repede, fără multă
trudă și fără multă cheltuială din partea pri-
măriei.

Ce-ar fi oare și cât ar costa, dacă locul viran
dintre mahul Murășului și „corso”-ul de vară —
începând dela Tribunal — în loc ca în lunile se-
cetoase să fie acoperit cu burnieni arse de soare
să fie acoperit numai cu trandafiri și alte flori
răsădite.

Nu zie arbori, pentrucă, ar împiedeca pers-
pectiva și farmecul Mureșului.

Ce-ar fi oare dacă onorata primărie ar pune
în vedere antreprenorilor băilor „Neptun” să
sădească flori care să acopere cu verdeață gar-
durile vechi, cu diferite figuri, șterse în parte
de ploii, pe ele și chiar acoperișurile cabinelor.

Ar dispărea repede și ușor aspectul de săl-
băție și neîngrijire ce arată locul în chestiune.
Și ar fi un raj plin de flori și de parfum.

Așa s'au gândit și așa au făcut un fost pri-
mar al orașului Severin și un fost director al
liceului din acel oraș și, din râpele cari despăr-
teau orașul de Dunăre, au făcut râuri pe care
le admiră ori ce strein.

În Severin a fost mai mult de 10 jugăre de
râpe mari de transformat și înfrumusețat, pe câtă
vreme aici nu trebuie decât puțină bunăvoință
din partea noastră a tuturor cari ne iubim ora-
șul unde stăm.

Și dacă le spunem acestea, acum când a venit
iarna grea, le spunem, ca să fie timp de gândit,
de făcut planuri, de adunat fonduri și materiale,
rugând în același timp pe onorații părinți ai ora-
șului să ne ierte, că ne e drag Aradul și că dorim
poate prea mult ca să-l vedem din ce în ce
mai frumos.
I. D.

Ceva nou despre Avram Iancu

Cea dintâi datorie a noastră față de figura
eroică și tragică a lui Avram Iancu e să-l scoa-
tem din negurile unei legende neclare și naive
pentru a fixa istoric ce a fost el în adevăr, care
au fost intențiile și acțiunile sale, ce legături și-a
creiat el în timpul când — cărturară făcând o-
bișnuita diplomatie prin orașe — el singur era,
cu prețul vieții sale, reprezentantul luptător cu
armele, deși pregătirea lui era aceea a unui ad-
vocat, pentru drepturile poporului său. Atunci,
când se vor face răbdătoare studii de arhive în
locul frazelor de circumstanță, când se va răs-
foi, de pildă, corespondența din 1849, abia atinsă
pe dinafară de ai noștri, care se păstrează în
biblioteca Museului Cultural din Arad, se vor
avea solide pagini de istorie despre dânsul.

Pentru acea vreme culeg dintr-o carte fran-
ceză care a avut trei ediții (a treia, aceea pe care
o întrebuițăm, la Paris, în 1867) Chrétiens et
Turcs a lui Poujade, aceste declarații ale gene-
ralului rus Litiders, care a mers în Ardeal și Un-
garia să suprime revoluția ungurească: „Aceștia
(Românii) mai ales sunt în stare de pariași și ior-
mează în Transilvania populația cea mai nenoro-
cită. Ei sunt aceia cari, încă dela începutul in-
surecției, au sprilinit armata austriacă, și Rușii au
avut să se laude mult de concursul lor pentru
aprovizionări. Unirea lor cu Ungurii dela început
ar fi dat altă întorsătură instrucției. Fără provi-
ziile pe care le-am găsit în Principate și fără
Iancu, căpetenia românilor din Ardeal, n'as fi
putut reuși. De aceia printre corespondențele pe
care le-am prins, am găsit scrisori ale lui
Kossuth către Iancu, în care spunea că Ungurii
se căiau că n'au ținut în samă drepturile fraților
lor români și că, în caz de succes aceștia ar pu-
tea să aștepte toate concesțiile pe care le cereau.
Românii sunt foarte vrednici de interes, și am
adresat în favoarea lor un memoriu împăratului
(Nicolae), care mi-a răspuns că nu putea să in-
tervie în acest domeniu, dar că trimisese memo-
riul Curtii din Viena. Austria s'a îndatorat a da
Românilor drepturi egale acelor ale celorlalte
naționalități, dar ei sunt într-o înjosire desăvâr-
șită”.

Mărturia e absolut formală. Generalul rus a
avut în mână scrisorile, și cuvintele lui, trans-
mise de un consul al Franței la București, căsă-
torit cu o femeie din familia Ghica, nu pot fi pu-
se la îndoială. Va fi scris Kossuth mai târziu ce va fi
vrut; în acel moment acestea erau sentimentele
sale. Dealtfel scrisorile lui Bălcescu, din Aminti-
rile de pîrbegie ale lui Ioan Ghica despre nego-
cierile cu ministrul Battyányi și legăturile cu a-
ceiași revoluționari unguri ale lui Bolliac când ti-
păria la Brașov „Expatriatul” întăresc existența
acestui revirament în politica dictatorului. El în-
susi nu era ungur de sânge; Kossuth nu înseamnă
nimic în ungurește și s'a vorbit de originea lui
slavă. Între țărani români am găsit de aceia
cari se cheamă Cosotă, cu sufixul foarte obișnuit
„otă”.

Statuia lui la Arad e învâlită în pânze ceroti-
toare, dar și tănuitoare. Vederea ei n'ar fi o pri-
mejdie — căci vai de Statul care s'ar teme de
bronzurile mute! — dar pe pedestal s'ar putea
scrie cuvintele lui Lüders despre cânta lui și
deplina recunoaștere către Avram Iancu a drep-
tului nostru întreg.
N. IORGA.

Cărți noi.

În editura librăriei dieceane din Arad a ap-
ărut o colecțiune frumoasă și bogată de: Co-
linde, cântece de stea și cântecele irozilor. Bro-
șura se extinde pe 80 pagini.

Prin publicarea acestei colecțiuni de colinzi,
tipografia dieceană face un serviciu mare lite-
raturii noastre populare. E de dorit ca această
folositoare carte menită a păstra frumoasele no-
stre datini strămoșești, să fie răspândită în cer-
curi cât mai largi. Prețul unui exemplar 5 lei.

Cronica Teatrală.

— Compania Niculescu-Fuzeu și Mișu Fotino

Este un proverb străvechiu și totuși foarte
de actualitate: Când te frigi cu ciorba, suflă d
în iaurt...

După ce ne-am înșelat cu atâtea trupe
contrabandă care au jucat pe aici, am deveni
bănuiitori și ne-am temut să nu ne înșelăm și
trupa dlui Fotino.

Din fericire însă, lucrurile au stat alt-
trupa a fost bună, însă piesele jucate n'au
câșus de puțin „bine alese”. Comedia „Gi-
rile domnului Prefect” nu este o piesă care
merite să fie purtată din oraș în oraș și mai-
les în Ardeal, fiindcă după ce pleci dela teatru
nu rămâi cu nimic în suflet. Teatru știu că are
rost, teatrul trebuie să fie o școală de unde să
alegi cu ceva, de unde să înveți ceva, și dela
nerile domnului Prefect” nu știm zău ce bru-
s'ar putea învăța. Într'un teatru permanent, un
se joacă și alte piese, îți poți permite gluma
joci și astfel de nimicuri. Dar să pleci în pro-
gandă culturală în Ardeal, numai și numai cu
de dragul „Ginerului domnului Prefect”,
seamnă ca să-ți bați joc de rostul pe care îl
astăzi teatrul în tara noastră.

Și trupa dlui Fotino temându-se de ace-
imputări, s'a gândit ca la spectacol, în capul coră
medioarej de care vorbim, să mai adauge —
doronc tronc — și un „poem patriotic”. Ace-
poem, căruia i-se spune „Legenda Coroanei”
care s'a jucat și la București, este așa de fă-
gust și așa de prost scris că „numai într-o socie-
tate care nu și-a desăvârșit cultura literară, acest lu-
ar fi admisibil” cum prea bine spune d. Ior-
vorbind în revista „Ramuri” despre această
crare scrisă de d. Mircea Rădulescu, faimosul a-
tor al „operei” care se jucau la „Cărăbus”
trupa lui Tănase.

Când am citit articolul dlui Iorga des-
„Legenda încoronării” am socotit că e prea aspru
fiindcă nu bănuiam să se fi jucat la ziua încor-
nării astfel de mostruozitate; astăzi însă după
ce am văzut spectacolul, putem spune că artice-
lul dlui Iorga a fost prea blând.

Încoronarea, merită o altă eternizare
scenă, și pentru aceasta se putea organiza un
concurs între toți scriitorii, nu o concesionare
nu drept de speculă, cum i-s'a acordat dlui M-
cea Rădulescu.

Păcat de osteneala trupei dlui Fotino, ca-
umblă cu moastele dlui Mircea Rădulescu, fiind-
așa cum este înighebată această trupă este vred-
nică, de niște lucrări mai serioase și de o ispravă
mai bună.

Dela Teatrul orășănesc

Repertoriul săptămânii

Mercuri. — „Tosca” (Ab. N.)

Joi. — Orele 6 „Azilul de noapte”. Reprezentat
pentru muncitori. — Ora 9 și jum. „Schimbul” (In afară
de abonament).

Vineri. — „Schimbul” (Ab. B.)

Sâmbătă. — Matineu: „Ion Cel Viteaz”. — Ora
și jum. „Schimbul” (Ab. C.) — Ora 10 și jum. „Stu-
tul strengar” și mare cabaret.

Mercuri seara va cânta în „Tosca” tenor
Mihai Takács, fost membru al companiei arădane.
Mihai Takács a avut mari succese pe scena din
Arad și e bine primit de publicul arădan. Rolul
lui Angelotti îl va avea basul Francisc Varga.

Piesa senzatională „Schimbul” se va repre-
zenta Joi seara pentru întâia oară în Teatrul
răsenesc. În vederea acestei reprezentatii se fa-
zilesc repetiții și montarea ei promite a fi senza-
tională. În rolurile principale Mișu Horvath, Bös-
ke Balogh, Mișu Halmos, Margareta Madarász,
Irina Novak, Francisc Galetta și Radu Jnke.
Piesa va avea rol și răsfatul comic al publicului
arădan Alfred Gyözö. Bilete pentru această re-
prezentatie se pot cumpăra la casieria teatrului.

INFORMAȚIUNI.

Aducem la cunoștință tuturor acelor persoane care au cerut sau au primit 5 numere consecutive din ziarul nostru, că sunt socotiți abonați.

Având în vedere greutatea mării cu care are luptat ziarul nostru, singurul ziar românesc în Arad, rugăm cu insistență pe toți cititorii noștri, să trimită costul abonamentului fără întârziere, la Administrația ziarului, indicând eventuale schimbări.

Ministerul instrucțiunii aduce la cunoștința generală, că orice certificat sau diplomă liberat de orice școală și de orice grad de pe întreg teritoriul României, nu va fi valabil în străinătate, dacă nu va purta viza specială a Ministerului central din București.

Cu o zi înainte de congresul partidului țărănesc, membrii comitetului central al partidului s-au întrunit la Chișineu spre a hotărî în mod definitiv asupra intrării sau neintrării țărăniștilor în Parlament.

Basarabeni, d. Stere, d. Spânișteanu și Corărescu, împreună cu marea majoritate a membrilor comitetului, au fost pentru intrarea deputaților și senatorilor țărăniști în Parlament. D. Mihăilescu, Spîneanu și alți câțiva membri, au fost categoric împotriva acestei idei. În cele din urmă s'a hotărît reîntrirea în Parlament: când însă guvernul va aduce în discuție Constituția, toți parlamentarii țărăniști vor demisiona motivat din Cameră și Senat. Această hotărâre va fi supusă spre ratificare congresului.

Ziarul „Cias” anunță că autoritățile polițienești bulgare, au comunicat celor în drept, că doi albanezi Handl și Anendev, ambii socialiști, au plecat din Varna la Brindisi, cu intenția să asasineze pe d. Venizelos, care după ce se știe, se află la Lausanne ca priindelegat al Greciei la conferință.

După „Cias” socialiștii albanezi plecați la Brindisi, intenționează să asasineze și pe marele bancier englez d. Zaharof.

Regele Boris al Bulgariei, pe când călătorea cu automobil în apropierea Sofiei, a fost atacat de bandiți cari perchezitionându-l i-au luat toate averile de valoare.

În 27 Noembrie, au fost convocați la ministerul instrucțiunii prefectii din întreaga țară, pentru a se consfătuși asupra campaniei de construcții școlare din primăvara viitoare.

D. dr. Angelescu, ministrul instrucțiunii a declarat, că ar mai fi nevoie să se construiască în anul Regat 3000 de școli, pentru ca fiecare sat să aibă școala lui.

Mai vorbesc câțiva prefecti din Regat, Arad și Bucovina.

În comuna Temnure a fost aflat mort pe o câmpie tânărul Sandru Nicolae în vârstă de 55 ani și originar din comuna Inești. Cauza morții s'a constatat intoxicație de alcool.

În zilele trecute a fost găsit strangulat tânărul Randies Lorenz. În urma cercetărilor jandarmilor se bănuiește că Randies nu s'a sinucis, ci a fost victima unei crime. S'a ordonat autopsia cadavrului.

De curând a încetat din viață în comuna Măgurele vâduva lui Ștefan György. Constatându-se moartea femeii a fost cauzată în urma unui atac de cord, s'a ordonat cercetarea cazului și găsindu-se că vinovată moașa Pangowski Franceisa, care a fost înaintată ieri parchetului.

Prefecții ardeleni arată că nu se simte în Ardeal nevoie de construcții noi, ci de mijloace materiale, pentru menținerea celor existente. De asemenea au cerut statizarea școalelor confesionale.

Ministrul instrucțiunii a răspuns, că în privința statizării școalelor confesionale, speră să ajungă la o înțelegere cu biserica, întrucât și ea este românească și nu are interese deosebite de ale statului. În ce privește reforma învățământului, a declarat, că va ține seamă de părțile bune din legile astăzi în vigoare în Ardeal, cum ar fi simplificarea formalităților administrative ș.a.

Din mai toate regiunile județului Arad s'au înaintat cereri pentru modificarea prețurilor maxime de curând puse în aplicare. În sensul acestor cereri prețurile maxime nu corespund situației din județ.

Subprefectura județului, în urma acestor cereri, după cum suntem informați, intenționează să mențină prețurile maxime actuale încă două săptămâni și apoi să fixeze prețuri maxime pe plase. Noile prețuri maxime se vor stabili avându-se în vedere faptul, că în regiunile unde se produc cereale aceste sunt mai lesne de procurat decât în regiunile muntoase.

Ioan Gorbaciov lăcătus a reclamat poștei că i-s'au furat dela domiciliu stofă de haine în valoare de câteva mii lei. Agenții poștei au descoperit autorul furtului, care este Astapenka Gligorie, care locuia împreună cu Gorbaciov, ambii fiind originari din Rusia.

Astapenka a fost înaintat parchetului.

S'a aflat vagabond un câine mare, de rasă, alb cu pete galbene. Proprietarul poate lua în primire câinele la prefectura poliției.

Poliția a arestat ieri pe individul Teședan Petru, originar din Pecica, care furase în botarul Găului mai multe clăi de tulei, proprietatea lui Halász Ștefan.

Societatea culturală „Grăul Românesc”, înțemeiată la Universitatea din București cu scop de a determina opinia publică din România să susțină interesele culturale ale tuturor românilor, cari au rămas dincolo de hotarele României-Mari, își va reîncheia activitatea anului curent.

În Italia este o industrie de sârmă foarte fină, din care se fac colivii pentru greeri: cari se țin în casă să țâraie. Italienii au credința că greerii aduc noroc. — și că în cazul când un greer poate fi ținut viu în casă, timp de o lună, acel an va fi norocos pentru toți membrii familiei.

Se caută achizitori de anunțuri și distribuitori la ziar.

Ungaria își retrage trupele dela frontiera jugoslavă.

Ziarul „Politica” anunță că guvernul maghiar își retrage trupele dela frontiera jugoslavă trimițând toate detașamentele în interiorul țării. N'au rămas la frontieră decât un minimum de forțe.

Acest ordin pare a fi în legătură cu anumite evenimente care sunt păstrate sub tăcere de către guvernul ungar, însă ziarul afirmă a ști din sursă sigură că în Ungaria sunt temeri de grave dezordine.

Problema Macedoniei și a Salonicului.

Ziarul „Il Mondo” anunță că Venizelos va cere aliaților compenzarea cheltuielilor războiului, dus în numele lor.

În legătură cu această temă delicată, începe să devie lămurită funcționarea Micii Antante, deoarece se crede că în convorbirile dintre Ninciș, Duca și Mussolini a fost discutată nu atât problema Adriaticii cât mai mult chestiunea pretențiilor jugoslave asupra Salonicului și Macedoniei.

Jugoslavia și chestia minorităților.

BELGRAD. Consiliul de miniștri jugoslav, s'a ocupat de cererea guvernului ungar cu privire la minoritățile maghiare din Jugoslavia. Guvernul ungar cere ca termenul acordat minorităților de a opta pentru naționalitatea jugoslavă să fie amânat pentru unguri cu cinci ani și în timpul acesta, ungurii care nu se vor fi pronunțat, să aibă depline drepturi de cetățeni jugoslavi. Guvernul jugoslav a respins această cerere. El este gata să prelungească termenul până la finele lui 1923, însă în acest timp optanții nu se vor putea bucura de drepturile politice căci aceasta ar fi în contra Constituției jugoslave și legii electorale. Chestiunea va fi de altfel rezolvată pe cale diplomatică.

Pentru internatul dela școala comercială.

Primum spre publicare următoarele:

În baza ord. nr. 24120—1922 Dir. Gen. și 2179—1922 Dir. Reg. în edificiul școalei sup. de comerț, pentru băieți din Arad, s'a înființat un internat de Stat prin prețiosul sprijin al publicului român din Arad. Acest internat adăpostește actual 20 elevi ai școalei comerciale și 12 elevi pentru durmit dela școala de Arte și Meserii. Internatul poate adăposti 45 elevi și în baza proiectului, am avea nevoie de vre-o 50.000 lei, din care sumă prin bunăvoință a marimonoșilor donatori s'au strâns până azi următoarele sume, la Cassa efriei școalei sup. de comerț pentru băieți din Arad, al cărei casier este d. Szabó Albert, mare comerciant din Arad, Regina Maria nr. 16.: Colecta nr. 24. Friedrich Traian, Minis 320 lei; colecta nr. 15. Dr. Boca Iuliu, Arad 6120 lei, vase de bucătărie dela d. Burza Cornel în valoare de 1500 lei, iar 4 paturi de fer dela d. ing. M. Vilen în valoare de 1500 lei; Colecta nr. 23. „Astra” 3000 lei; Primăria orașului Arad 2500 lei; Colecta nr. 14. dr. Nichi Lazăr 305 lei; Colecta nr. 16. Klein Nicolae 200 lei; Colecta nr. 29. „Banca Arădană” 3000 lei; „Banca Civilă”, și „Banca Poporală” și de industrie câte 100—100 lei; colecta nr. 42. Incicău Viorel, Baia de Criș 380 lei; colecta nr. 22 Jura, sef de gară, Arad 1000 lei; colecta nr. 21 Dumitrescu, sef de vamă, Arad 1090 lei; colecta nr. 37 Banca „Körösvölgyi”, Arad 300 lei; colecta nr. 28 „Aristide Blank” 3000 lei; colecta nr. 25 Subprefectura județului Arad 1000 lei; Banca „Victoria”, Arad 100 lei; colecta nr. 2 ad. col. 2 Filepp Alex. Arad 280 lei; colecta nr. 9 Németh Emeric, Arad 271.50; colecta nr. 17 El Cizmas, Arad 140 lei; colecta nr. 4 ad. col. nr. 2 Popescu Pavel, Arad 440 lei; colecta nr. 45 Florescu, Curtici 1250 lei; Băncile „Timisana Agrară”, „Prima Arădană” Județului Arad”, „Centrala” și „Arad-Cianadană” Economică”, câte 100—100 lei; 61 de colecte au fost distribuite, suma donațiilor primite până azi se ridică la 25.396 lei 50 bani, 4 paturi și vase de bucătărie. Rugăm pe marimonoșii donatori, să primească și pe această cale sincerile mulțumiri, atât ale autorităților noastre, cât și a îngrijitorilor părinți pentru acea mare căldură, cu care au contribuit la înființarea acestei instituții. — Dr. IULIU BOCA, prof. și administratorul internatului de stat al școalei sup. de comerț, pt. băieți din Arad.

BURSA.

Zürich, 28 Nov. (Deschiderea): Berlin 00675, New-York 536, Londra 2422, Paris 3770, Milano 2570, Praga 1695, Budapseta 023, Agram 185, Varșovia 00350, Viena 00074, coroane stampilate 00076.

București, 28 Nov. (Inchiderea). Devize: Paris 1130, Londra 715, New-York 160, Italia 770, Elveția 29, Praga 505, Viena 22, Berlin 206, Budapseta 650. Valute: Mărci 245, leva 108, lire otomane 78, funți sterline 715, franci francezi 1135, franci elvețieni 29, lire italiene 760, dinari 240, dolari 157, napoleon 565, coroane austriace 25, coroane maghiare 625, socol 500, mărci polone 125.

TELEGRAME.

Intrunirea Comitetului Part National

CLUJ. — Comitetul executiv al Partidului național, s'a întrunit luni după amiază. D. Al. Vaide-Voevod fiind bolnav, și-a anunțat telegrafic absența. Intrunirea a fost deschisă și prezidată de d-nul Iuliu Maniu, care a făcut un expozen al tratativilor urmate cu Partidul democrat și rezultatul acestor tratative, anunțând, că fuziunea celor două partide s'a făcut în perfectă înțelegere.

Comitetul a luat la cunoștință expunerea dlui Maniu. S'a discutat apoi modificarea statutelor partidului, reclamată de fuziune. Comitetul executiv a făcut calde ovăși dlui Maniu în decursul întrunirii.

Din cereurile Partidului național se spune, că d. Maniu va pleca în cursul săptămânii la București, unde se fac deja pregătiri pentru primirea președintelui noului partid. (Rador).

BUCUREȘTI. — Din informații primite din cereurile Partidului Democrat, d. Iuliu Maniu va sosi Joi în capitală când se va constitui comitetul executiv central al noului Partid Național.

Excluderea d-lui Ciugureanu din Part. Liberal.

BUCUREȘTI. — Partidul Liberal din Basarabia l-a șters din rândul membrilor săi pe deputatul Ciugureanu, care a condus acțiunea împotriva ministrului Inuleț.

Deraierea dela Cernavoda.

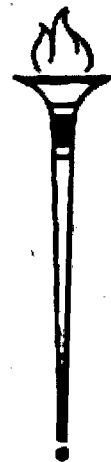
BUCUREȘTI. — În apropierea gării Cernavoda, a deraiat un tren cu petrol. Linia a fost stricată. Lucrările de reparare a liniei sunt în curs. Circulația trenurilor de persoane se face, deocamdată, prin transbordare. Personalul trenului deraiat a reușit să se salveze. (Rador).

Redactor responsabil: LAURENȚIU LUCA
Cenzurat: Dr. MAGER.

Cumpăr mărci poștale de încoronare ori ce cantitate. Rog oferte cu indicarea valorilor și a prețului.

COMPTOIR PHILATELIQUE, ARAD
Str. Unirei No 6/a.

INSERTIUNI

SE PRIMESC CU PREȚURILE
CELE MAI AVANTAJOASE LA
„SOLIDARITATEA”
ARAD, STR. ROMÂNULUI 1

CEL MAI MODERN INSTITUT TIPOGRAFIC DIN ARAD

TIPOGRAFIA CONCORDIA

SOCIETATE PE ACȚII. ARAD, STR. ROMÂNULUI 1a

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vârsat clișee precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare tot felul de opuri, reviste, foi, placate, registre, tipărituri pentru autorități, bănci și societăți, precum și invitații pentru logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Serviciu prompt. Prețuri moderate.